

Nasjonaljubileet – oppdatering til Mellomkirkelig råd

Berit Hagen Agøy, pr. 13.02.25

«Kristendom i tusen år»- logo, Norges Kristne Råd

1. Påminning: Nasjonaljubileets årstema og verdier

2025	Migrasjon og identitet	Nasjonalt utvandrerjubileum
2026	Slekt og samfunn	Sarpsborg
2027	Tilhørighet	Samiske miljø
2028	Fortellinger om Norge	Vestfold, Telemark
2029	Folketradisjon	Valldal, Møre og Romsdal
2030	Felleskap	Stiklestad, Nidaros, hovedstaden, hele Norge
2031	Helgenkåring	

Verdier og spørsmål som skal være førende i Nasjonaljubileet

Felleskap	Hvordan skaper vi et fellesskap som både tåler og verdsetter ulikhet?
Verdier	Finnes det et verdigrunnlag som er ufravikelig?
Identitet	Hvordan forstår og definerer vi oss selv i møte med andre?
Arv	Hva tar vi med oss fra fortiden og hva leverer vi videre?
Fornyelse	Hvordan former vi et samfunn i spenningen mellom tradisjon og fornyelse?

Nasjonaljubileets hjemmeside: [Forside - Norge i tusen år](#)

2. Organisering og ansvar

Nasjonaljubileets **hovedkomite** har det overordnede ansvaret for jubileet. Komiteen ledes av stortingspresidenten, og preses representerer Den norske kirke, men har også et bredere økumenisk ansvar. [Nasjonal komité - Norge i tusen år](#)

Museene Arven, ved Stiklestad Nasjonale Kultursenter er nasjonalt **jubileumssekretariat**.

Nidaros bispedømme er med i en **regional jubileumskomite**, som ledes av domprosten.

[Nasjonaljubileet 2030 - Nidaros biskop og bispedømmeråd. Preses i bispemøtet.](#)

Enkelte av **bispedømmene** har komiteer og arbeidsgrupper knyttet til tusenårsaktiviteter i sitt bispedømme, og det jobbes med å få en oppdatert oversikt over disse. Bispedømmene er særlig engasjert når årstema har et regionalt nedslagsfelt.

Kirkerådet koordinerer Den norske kirkes medvirkning i jubileet på nasjonalt nivå. Det er etablert et Teams-nettverk med kulturrådgiverne i bispedømmene, for å samordne og informere hverandre om aktiviteter og planer i bispedømmene.

Norske kirkeakademier er engasjert i arbeidet med Tusenårsteppet, som finansieres av offentlige midler. Museene i Sør-Trøndelag (MiST) ved Nordenfjeldske kunstindustrimuseum, Museene Arven ved Stiklestad Nasjonale kultursenter og Norske kirkeakademier har gått sammen om dette prosjektet.

[Tusenårsteppet - Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum](#)

Norges Kristne Råd er svært engasjert i jubileet og arbeider nå med å ferdigstille en strategi for økumenisk samarbeid, og styret får strategien til behandling på sitt møte i februar.

Utkastet til strategi inneholder aktiviteter knyttet til Nasjonaljubileet

- Bibelfortellinger (mulig samarbeid med Bibelselskapet, Nasjonalbibliotek m.fl.)
- Verdi- og fagsamlinger (kirkehistorie og aktuelt kirke- og samfunnsliv)
- Lokale økumeniske gudstjenester og samlinger
- Kulturarrangementer
- Ressurser til lokale og regionale markeringer
- Forskning (samarbeid med VID og midler fra BFD)

NKR ansetter i disse dager en prosjektkoordinator i 20 % stilling.

NKR har etablert en **økumenisk arbeidsgruppe** som har kommet godt i gang med arbeidet. Her er det mye engasjement og kreativitet.

Medlemmer:

- Berit Hagen Agøy, Kirkerådet/Dnk
- Kristin Gunleiksrud Raaum, Kirkeakademiene og IKO
- Torbjørn Holt, Den katolske kirke (repr. Oslo biskop)
- Ragnhild Høen Aadland, Den katolske kirke (repr. Trondheim stift)
- Anette Jahr, Pinsebevegelsen (jobber i TVL)
- Øystein Samnøen, gen.sekr. NORME
- Erhard Hermansen, NKR
- Ester Madelen Lorentzen, NKR

Mandat og oppgaver for økumenisk arbeidsgruppe:

1. Vi skal være kontaktpunkt mellom kristne kirker og organisasjoner og Nasjonalkomiteen for «Norge i tusen år».
 - Vi skal informere, inspirere og utfordre Nasjonalkomiteen og sørge for at kristendommen får sin rettmessige plass i feiringen. Dette gjør vi også gjennom Olav Fykse Tveit som er vår representant i den nasjonale komiteen.
 - Vi skal inspirere til aktivitet blant kirker og organisasjoner og til et felleskristent eierskap og markering av jubileet.
2. Vi skal være et sted for informasjonsdeling og ressursutvikling. Prosjektleder har ansvar for å drifte nettstedet «Kristendom i tusen år».
3. Vi skal lage arrangementer og ressursmateriale som bidrar til å nå vår målsetning, og som synliggjøres på nasjonaljubileet2030.no og blir en integrert del av de nasjonale feiringene.

NKR har inngått en tilknytningsavtale med Nasjonaljubileet om å utvikle en **nettside «Kristendom i 1000 år»**. Dette blir et prosjekt under tusenårstemaet TRO i 1000 ÅR (fane på Nasjonaljubileets nettside). Siden vil være oppe om kort tid.

Det er utviklet en egen logo for «Kristendom i 1000 år». NKRs engasjement og utvikling av nettsiden «Kristendom i 100 år» er blitt svært godt mottatt i det nasjonale jubileumssekretariatet (Stiklestad Nasjonale Kultursenter). På denne nettsiden vil man samle alt av kirkelige ressurser knyttet til tusenårsjubileet, og de enkelte kirkesamfunn kan hente stoff herfra til egne nettsider. Den nye nettsiden er en videreutvikling av nettsiden som NKR opprettet i forbindelse med Moster og Landsloven i 2024 – og som Kirkerådet har lenket til i Ressursbanken.

[Moster 2024 | Norges Kristne Råd](#)

Katolsk koordineringsråd

Det katolske kirke opprettet nylig Koordinasjonsrådet, som underlegges Norsk Katolsk Bispe råd. Rådet vil

- oppmuntre til og støtte feiringer og begivenheter frem til og rundt Olavsjubileet arrangert av lokalkirkene, menighetene, klostrene, organisasjonene og institusjonene i den katolske Kirke i Norge;
- kontinuerlig oppdatere en nasjonal kalender og oversikt over alle katolske feiringer og begivenheter relatert til Olavsjubileet;
- besørge den katolske kirke i Norges offisielle deltakelse i nasjonale begivenheter og feiringer

Medlemmer i rådet:

Formann: Biskop Erik Varden OCSO (Trondheim)

Medlemmer: Biskop Fredrik Hansen (Oslo)

... (biskop, Tromsø)

Eivor Oftestad (Oslo)

Sr. Asumpta Balcerczak CSSE (Tromsø)

P. Florian Pletscher (Trondheim)

Mgr. Huynh Tan Hai (vara, Oslo)

Knut Arne Grosås (vara, Tromsø)

Per Albert Vold (vara, Trondheim)

Sekretær: sr. Anne Bente Hadland OP

3. Relevante markeringer og tema i 2025

Nasjonaljubileet: Migrasjon og identitet 2025, tema: «Migrasjon og identitet»
Nasjonalt utvandrerjubileum
[Forside - Crossings200](#)

1700-års jubileum for kirkemøtet i Nikea, Norges Kristne Råds årstema «Vi tror»
[Bønneuken for kristen enhet 2025: Materiell klart | Norges Kristne Råd](#)

Stavanger 900-års byjubileum og utvandrermarkering
[Utvandrermarkeringen 2025 | Stavanger 2025](#)

[Jubileum 2025 - Stavanger bispedømme](#)

«Vi tror»

NKR vil kople sammen **tusenårsmarkeringen og feiringen av Nikenum.**

NKR's tema for 2025 «Vi tror» kobles mot tusenårstema «Kristendom i 1000 år» med fokus på «Tro i tusen år», og «Tro i 1700 år». Trosbekjennelsen er den røde tråden i kirkens historie i Norge gjennom tusen år, og det som binder alle kristne sammen i Norge og i den universelle kirke.

NKR har laget videosnutter med ulike personer som kort deler sin troshistorie. Disse er publisert på NKRs Facebook-side i forbindelse med Bønneuken for kristen enhet.

Pinsehelgen vil være fokushelg både for lokale og nasjonale markeringer og gudstjenester. Det planlegges en økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen 1. pinsedag (forhåpentligvis med (katolsk?) TV-overføring/strømming).

Det er sendt ut oppfordring til å bruke Den nikerske trosbekjennelsen i gudstjenestene gjennom hele året

Nikenum-jubileet vil også markeres i forbindelse med NKR sin generalforsamling i mars.

NKR jobber med en idé om å formidle **ti sentrale bibeltekster** – som sier noe om de grunnleggende kristne verdier som preger Norge. (Mål: I 2030 skal alle nordmenn kunne ti bibelfortellinger). En idé er å kontakte Nasjonalbiblioteket med forespørsel om et samarbeid om en «praktbok»/gave til det norske folk med fortellingene, kjente personers refleksjoner og kunstneriske fortolkninger av bibeltekstene.

Utvandrerjubileet

«Gjennom nye perspektiver skal 200-årsjubileet for den første organiserte utvandringen fra Norge aktualisere landets utvandringshistorie, og bidra til økt inkludering og forståelse for dagens flerkulturelle samfunn. Ett lands utvandrer er et annet lands innvandrer, da som nå. Hvordan kan vi sammenligne de to? Hva er likheter og forskjeller?» (Jubileets nettside)

[Den nasjonale jubileumskomiteén](#), som ledes av Tora Åsland, samler jubileets viktigste aktører. Komiteen består av nær 200 relevante nasjonale, regionale og lokale organisasjoner, institusjoner og frivillige aktører. Både Kirkerådet og NKR er med i nettverket. Det samme er Hamar bispedømme som har et særlig engasjement og samarbeider med Norsk utvandrer-museum på Hamar, som er sekretariat for jubileet.

Det planlegges en lang rekke arrangementer i 2025 i regi av medlemmer i nettverket: [Hva skjer - Crossings200](#)

NKR vil fokusere på forholdet mellom **migrasjon, tro/religionsutøvelse og etablering av frikirker**.

Migrasjonsepoker som endret norsk kirkehistorie

1. Kristningen (kristenrett og kirkeorganisering)
2. Reformasjonen (lutherdommen)
3. Ut-/innvandring rundt 1900 (frikirkene)
4. 1970 – Migrantkirkene

Migrasjonen på slutten av 1800- og begynnelsen av 1900-tallet var medvirkende til etableringen av mange av de frikirkene vi fikk i Norge. Nordmenn tok med seg impulser fra kirkelige tradisjoner i særlig i USA og England tilbake til Norge og etablerte frikirker (metodister, pinsevenner, baptister ...) Hvilken betydning fikk dette for kirkelivet i Norge – den gang og i dag? I dag har vi over 200 migrantmenigheter som resultat av de siste tiårs innvandring.

Den norsk-lutherske virkelighet i USA og Canada: En lang rekke lutherske menigheter/kirker ble etablert av norske utvandrere. Nå er disse inkorporert i andre kirkesamfunn. Det vurderes å gjøre noe sammen med Dnks søsterkirke, ELCA og den lutherske i kirke i Canada, i løpet av 2025 – men dette er ikke avklart ennå. NKR vil også belyse tematikk knyttet til nordmenns bidrag til at europeisk innvandring til Nord-Amerika var med på å fortrenge urbefolkningen. Dette såret i utvandrerhistorien må også løftes fram og problematiseres under utvandrerjubileet. Denne tematikken kan sees i sammenheng med vårt oppgjør med fornorskningspolitikken her hjemme.

NKR samarbeider med Hamar med økumenisk gudstjeneste og påfølgende seminar i august, hvor noen av disse temaene settes på agendaen.

Det jobbes også med en mulig utekonsert på Rådhusplassen i Oslo (eller annet sted) med «musikken vi fikk fra Amerika» med barne- og ungdomsdeltakere.

4. Noe av det som er gjort i Den norske kirke så langt – erfaringer

Sør-Hålogaland bispedømme var involvert i markeringen «**I Tore Hunds rike**», som var en del av Nasjonaljubileets årstema for 2023: «Ressurser og rikdom».

Bjørgvin bispedømme var sentrale i markeringen på **Moster**. Bispemøtet og Mellomkirkelig råd hadde ansvar for de internasjonale gjestene under feiringen på Moster og var, sammen med NKR, medarrangør av flere verdisamtaler.

Gudstjenestene på Moster var også viktig verdiformidling. Den TV-overførte søndagsgudstjenesten fikk betydning for mange, langt utover dem som var til stede på Moster. NRKs produsent, Otto Voldsund, meldte følgende til NKR rett etter den økumeniske gudstjeneste på Moster:

«På vegne av alle oss i NRK vil eg seie tusen takk for godt samarbeid! Eg er imponert over alt de får til og breidda de viser av musikalsk liv og kristenliv. Gudstenesta blei veldig fin. Dåkke har løyst alle utfordringar undervegs på ein framifrå måte. For oss har det vore veldig fint å jobbe med. Eg håper de også har hatt ei god oppleving. Sei tusen takk til alle dei andre som eg ikkje har kontaktinfo til. Det er alle i lag som har gjort dette til ei stor oppleving for heile Norge. Takk og lykke til med det som står att av jubileet!»

Moster var en storslått opplevelse, med yrende folkeliv og et variert og meget godt sammensatt program. Man klarte å finne en god balanse mellom feiring av historien og en dagsaktuell agenda – og mellom det allmenne og det som hadde et klart kristent innhold. Dermed kunne alle kjenne seg inkludert. Vi fikk også veldig gode tilbakemeldinger fra de internasjonale gjestene.

Planleggingen av Moster-markeringen var arbeidskrevende (ikke minst koordinering mellom mange ulike komiteer), men samarbeidet nasjonalt–lokalt fungerte svært bra under gjennomføringen på Moster! [Forside](#) (Moster 2024)

De mange **verdisamtalene** på Moster var godt besøkt og var svært viktige for å knytte sammen feiringen av fortiden med vår samtid. [Verdi- og fagsamtalar](#) Det ble tydelig at verdiene i kristenretten ikke kan tas for gitt – men er verdier som også er i spill i våre dager, og som det nå er vårt ansvar («vår vakt») å forvalte. Verdisamtalene bidro til å rette fokus mot *verdier* og den betydning kristenretten fikk for utviklingen av det norske samfunnet. – Dette var med på å gjøre historien relevant, levende og aktuell. Men også utfordrende, fordi mange av verdiene i kristenretten, som menneskeverd og likeverd, utfordres i dag, både i Norge og ikke minst globalt hvor demokrati og menneskerettigheter er i tilbakegang. Det som har vært grunnleggende fellesverdier, kan ikke tas for gitt.

Suksessen av verdiformidlingen hang sammen med at mange ulike aktører var involvert. Dermed fikk vi fram et mangfold, og det ble en bredde i samtalene. Det var viktig å også ha med ungdom. De internasjonale gjestene bidro til å sette en global agenda, og dermed unngikk vi å bli ensidig opptatt av våre norske perspektiver. Verdiene som ble løftet fram, er kristne fellesverdier som kom til oss utenfra gjennom Kirkens innflytelse. I dag er disse verdiene fellesverdier som det internasjonale samfunnets rettsorden og menneskerettigheter bygger på.

Verdisamtalene ville ikke latt seg gjennomføre uten et godt samarbeid mellom den lokale komiteen på Moster, NKR og Dnk/MKR/BM som bidro med perspektiver,

medvirkende og stab til praktiske oppgaver. Moster2024-sekretariatet hadde ikke kapasitet til å få til så mange verdisamtaler på egen hånd, men var helt avhengig av samarbeidspartnere som tok initiativer og praktisk gjennomføring. Dette var et godt eksempel på samvirke mellom lokale og nasjonale aktører. Iblant var det litt kaotisk og litt uavklart ansvarsfordeling – men det landet godt under selve Moster-helga.

Verdisamtalene foregikk ikke bare på Moster, men også i Oslo, Arendalsuka og Olavsfest og under verdiseilasen. Dnk, NKR og STL arrangerte en vellykket interreligiøs verdisamtale i Jakobskirken i Oslo.

Initiativet til sommerens **Verdiseilas** kom fra Bjørgvin bispedømme i samarbeid med Nidaros og bygde på godt innarbeidede erfaringer med kirkelig pilegrimsarbeid. Seilasen var tuftet på grunnpilarene i pilegrimsarbeidet: Natur – kultur – kirke og næring. Med bakgrunn i rettsjubileet i 2024 var unge på nøkkelsteder langs leia invitert inn i verdisamtalar inspirert av *Guds fire døtre* og begrep som makt, likeverd og demokrati. Det var en rekke arrangementer underveis, og det ble satset spesielt på å få med ungdom Mange skoler ble besøkt, og ungdommer var svært ivrige til å skrive «verdibrev». Verdisamtalene resulterte i anbefalinger (verdibrev) for framtida som ble lagt i Kystpilegrimskista og overlevert til Nasjonaljubileet Norge 1000 år og preses i Den norske kirke. Brevene ble stilt ut under Olavsfest og blir bevart hos Justismuseet.

Olavsilden i jubileumsstafetten fram mot 2030 og kystpilegrimskista med verdibrev fulgte seilasen fra start til slutt.

Bjørgvin bispedømme fikk midler fra Kirkerådet til å utvikle **ressurser til barn og unge** i forbindelse med Kristenretten. Dette resulterte bl.a. i en TV-serie.

[Ressursar til kyrkjer og lokalsamfunn - TV serie - Bjørgvin bispedømme](#)

Det ble også lagt ut ressurser fra IKO i Ressursbanken.

[Aktivitetshefte Moster 2024 - Ressursbanken, Den norske kirke](#)

Kirkerådet har delt ut kr 1 million i tilskuddsmidler til «utvikling av **pedagogiske opplegg** om kristendommens påvirkning på norsk samfunn og kultur gjennom 1000 år»:

Sanden media med sitt prosjekt «Kirkas influensere»:

Fire utvalgte historiske personer som på hver sin måte og med ulike virkemidler har påvirket kristendommens form og utbredelse i det norske samfunnet og kultur, vil presenteres for elever i 7 trinn med animasjonsfilmer som på en humoristisk og informativ måte forteller om den spennende kirkehistorien.

Kirkelig kultursenter sør – Kirkus «Tusen-vis»:

Tusen-vis skal være en historisk reise bygget på rebusprinsippet, med

målsetting om at elever i 6. klasse skal få kunnskap om den 1000-årige kristne kulturarven.

Noen av bispedømmene var involvert i markering av **Landslovsjubileet** bl.a. gjennom seminarer, verdisamtaler og opplegg under Olavsfest. Vi har ikke full oversikt over dette.

Arrangementskalender 2025 (pr. 21.01)

18.–25. januar	Bønneuken for kristen enhet NKR er ansvarlig for materiell til kirker og menigheter
6. mars	Samefolkets dag Hamar bd. vil knytte markeringen til Nasjonaljubileet
26.–27. mars	NKR's generalforsamling Nikenum og muligens utvandrerjubileet som tema
13.–14. mai	Nasjonalbibliotekets fagseminar «Transatlantiske kultur møter. Utvandring, offentlighet og identitet».
8. juni, 1. pinsedag	Økumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen – markering av Nikenum Mulig kombinert med økumenisk pinsefestival Nidarosdomen og NKR NRK-gudstjeneste, Arna kirke – fokus på Nikenum
5. juni	Fagseminar om Nikenum, MF Samarbeid med NKR
28. juli	Olsokfeiring, fokus på pilgrimsvandring Økumenisk gudstjeneste, Hamar bd.
4. juli	Stavanger: Utvandrermarkering: Replikaen av båten Restauration seiler til New York. Flere aktiviteter rundt denne tiden. Stavanger bd. involvert
27. juli–3. aug.	Preses besøker USA/ELCA
Sommer	<i>Mulig</i> konsert på Amerikakaia/Rådhusplassen «Musikken vi fikk fra Amerika» Barn og unge. Arrangør: NKR

28. juli–3. august Olavsfest med tema «Flukt»
Markering av utvandrerjubileet/verdisamtaler
Dnk-komite og NKR
- Olsok Den katolske kirke: hovedmarkering på Stiklestad
23. august Seminar og økumenisk gudstjeneste
Utvandermuseet og [Utvandrerkirken](#)
Hamar bd. og NKR
- August Olavsseminar på Granavolden, tema: Nikea
Hamar bd., NKA
18. okt. Økumenisk treff på Stiklestad Nasjonale kultursenter
Samarbeid mellom Nidaros bispedømme, Den katolske
menigheten på Levanger, Frikirkemiljøet på Levanger,
Munkeby kloster og Den eritreisk-ortodokse kirken på
Levanger. Åpen for flere samarbeidspartnere. Biskop
Herborg og biskop Erik Varden deltar. Programskisse:
pilgrimsvandring, felles bønn, felles gudstjeneste,
seminarer, alle kirkebygg/kapell på Stiklestad åpne.